WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 19 marca 2009 r.*

W sprawie C-275/07

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 8 czerwca 2007 r.,

Komisja Wspólnot Europejskich reprezentowana przez G. Wilmsa, M. Velardo oraz D. Recchię, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Republice Włoskiej reprezentowanej przez I.M. Braguglię, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez G. Albenzio, avvocato dello Stato,

strona pozwana,

* Język postępowania: włoski.

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: P. Jann, prezes izby, M. Ilešič, A. Borg Barthet (sprawozdawca), E. Levits i J.J. Kasel, sędziowie,

rzecznik generalny: V. Trstenjak,
sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 17 kwietnia 2008 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 11 czerwca 2008 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W swojej skardze Komisja Wspólnot Europejskich domaga się od Trybunału stwierdzenia, iż:

— odmawiając zapłaty na rzecz Komisji odsetek za zwłokę w wysokości 847,06 EUR związanych ze zwłoką w zaksięgowaniu należności celnych oraz odmawiając

dostosowania przepisów krajowych do uregulowania wspólnotowego w zakresie księgowania niezakwestionowanych operacji celnych objętych zabezpieczeniem ogólnym, wynikających z procedury tranzytu wspólnotowego,

— odmawiając zapłaty na rzecz Komisji odsetek za zwłokę w wysokości 3322 EUR z tytułu niedotrzymania terminu określonego przez uregulowanie wspólnotowe w odniesieniu do wpisu należności celnych na rachunek A w ramach procedury tranzytu w rozumieniu konwencji celnej dotyczącej międzynarodowego przewozu towarów z zastosowaniem karnetów TIR (konwencji TIR) podpisanej w Genewie (Szwajcaria) w dniu 14 listopada 1975 r. (Dz.U. 1978, L 252, s. 2, zwanej dalej „konwencją TIR"),

Republika Włoska uchybiła ciążącym na niej zobowiązaniom wynikającym z rozporządzenia Rady (EWG, Euratom) nr 1552/89 z dnia 29 maja 1989 r. wykonującego decyzję 88/376/EWG, Euratom w sprawie systemu środków własnych Wspólnot (Dz.U. L 155, s. 1), a w szczególności z art. 6 ust. 2 lit. a) tego rozporządzenia, które zostało zastąpione od dnia 31 maja 2000 r. przez rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1150/2000 z dnia 22 maja 2000 r. wykonujące decyzję 94/728/WE, Euratom w sprawie systemu środków własnych Wspólnot (Dz.U. L 130 s. 1) i w szczególności z art. 6 ust. 3 lit. a) tego rozporządzenia.

Ramy prawne

Konwencja TIR

2 Republika Włoska jest stroną konwencji TIR, podobnie jak Wspólnota Europejska, która przyjęła ją rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2112/78 z dnia 25 lipca 1978 r.

(Dz.U. L 252, s. 1). Wskazana konwencja weszła w życie ze skutkiem dla Wspólnoty w dniu 20 czerwca 1983 r. (Dz.U. L 31, s. 13).

3 Konwencja TIR przewiduje w szczególności, że od towarów przewożonych zgodnie z procedurą TIR nie będą uiszczane lub składane do depozytu w przejściowych urzędach celnych opłaty i podatki przywozowe i wywozowe.

4 W celu wprowadzenia tych ułatwień Konwencja TIR wymaga, aby towary w czasie trwania przewozu były zaopatrzone w jednolity dokument, karnet TIR, który służy kontrolowaniu prawidłowości procedury. Konwencja wymaga również, aby przewóz poręczony był przez stowarzyszenia umocowane przez umawiające się strony, zgodnie z art. 6 konwencji.

5 Karnet TIR składa się z kilku arkuszy obejmujących odcinek nr 1 i odcinek nr 2 wraz z odpowiednimi grzbietami, na których znajdują się wszystkie niezbędne informacje. Dla każdego przemierzanego terytorium używana jest para odcinków. Na początku przewozu grzbiet nr 1 zostaje złożony w wyjściowym urzędzie celnym; rozliczenie następuje po otrzymaniu grzbietu nr 2 od urzędu celnego wyjazdu, znajdującego się na tym samym terytorium celnym. Procedura ta powtarza się dla każdego przemierzanego terytorium, przy użyciu kolejnych par odcinków znajdujących się w danym karnecie. Dla celów stosowania konwencji TIR Wspólnota stanowi jednolity obszar celny.

6 Artykuł 8 Konwencji TIR stanowi:

„1. Stowarzyszenie poręczające zobowiąże się do uiszczenia należnych opłat i podatków przywozowych lub wywozowych, zwiększonych ewentualnie o odsetki za zwłokę, które mogą się należeć na mocy ustaw i przepisów celnych państwa, w którym

ujawniono nieprawidłowość odnoszącą się do operacji TIR. Będzie ono zobowiązane do zapłacenia tych kwot na zasadzie odpowiedzialności wspólnej i solidarnej z osobami, od których należne są te kwoty.

2. Jeżeli ustawy i przepisy Umawiającej się Strony nie przewidują uiszczania opłat i podatków przywozowych lub wywozowych w przypadkach określonych w ustępie 1, stowarzyszenie poręczające zobowiąże się do zapłacenia, na tych samych warunkach, kwoty równej opłatom i podatkom przywozowym lub wywozowym, zwiększonym o jakiekolwiek odsetki za zwłokę.

[…]

7. Gdy kwoty wymienione w ustępach 1 i 2 staną się wymagalne, właściwe władze powinny, w miarę możliwości, przed skierowaniem roszczenia do stowarzyszenia poręczającego zażądać ich zapłaty od osoby lub osób, od której lub których kwoty bezpośrednio się należą".

7 Zgodnie z art. 11 konwencji TIR:

„1. Gdy karnet TIR nie został zwolniony lub gdy zwolnienie karnetu TIR zawiera zastrzeżenia, właściwe władze nie będą miały prawa żądać od stowarzyszenia poręczającego uiszczenia kwot wymienionych w ustępach 1 i 2 artykułu 8, jeżeli w terminie jednego roku, licząc od dnia przyjęcia karnetu TIR przez te władze, nie zawiadomiły one na piśmie stowarzyszenia o niezwolnieniu lub zwolnieniu z zastrzeżeniami. Postanowienie to będzie miało zastosowanie również w razie zwolnienia uzyskanego podstępem lub przez nadużycie, lecz wówczas termin będzie dwuletni.

2. Żądanie uiszczenia kwot wymienionych w ustępach 1 i 2 artykułu 8 powinno być skierowane do stowarzyszenia poręczającego nie wcześniej niż z upływem trzech miesięcy, licząc od dnia, w którym stowarzyszenie to zostało powiadomione o niezwolnieniu karnetu TIR, zwolnieniu z zastrzeżeniami lub zwolnieniu uzyskanym podstępem lub przez nadużycie, i nie później niż w terminie dwóch lat, licząc od tego samego dnia. Jednakże w przypadkach, które w wymienionym terminie dwóch lat będą przedmiotem postępowania sądowego, żądanie to powinno być skierowane w terminie jednego roku, licząc od dnia, w którym orzeczenie sądu stało się prawomocne.

3. Dla uiszczenia żądanych kwot stowarzyszenie poręczające będzie rozporządzać trzymiesięcznym terminem, licząc od dnia skierowania do niego żądania zapłaty. Stowarzyszenie otrzyma zwrot uiszczonych kwot, jeżeli w terminie dwóch lat od dnia skierowania żądania zapłaty ustalone zostanie w sposób zadowalający władze celne, że w odniesieniu do danej czynności przewozu nie została popełniona żadna nieprawidłowość".

Wspólnotowe uregulowania celne

Rozporządzenie (EWG) nr 2913/92

8 Zgodnie z art. 92 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 302 s. 1, zwanego dalej „kodeksem celnym"):

„Procedura tranzytu zewnętrznego zostaje zakończona, gdy towary i odpowiednie dokumenty zostaną przedstawione w urzędzie celnym przeznaczenia zgodnie z przepisami tej procedury".

9 Zgodnie z art. 204 kodeksu celnego:

„1. Dług celny w przywozie powstaje w wyniku:

a) niewykonania jednego z obowiązków wynikających z czasowego składowania towaru podlegającego należnościom przywozowym lub ze stosowania procedury celnej, którą towar ten został objęty, lub

b) niedopełnienia jednego z warunków wymaganych do objęcia towaru procedurą lub do zastosowania obniżonych bądź zerowych stawek należności celnych przywozowych ze względu na przeznaczenie towaru,

w przypadkach innych niż te określone w art. 203, chyba że zostanie potwierdzone, iż uchybienia te nie miały rzeczywistego wpływu na prawidłowe przeprowadzenie składowania czasowego lub odpowiedniej procedury celnej.

2. Dług celny powstaje w chwili zaprzestania spełniania obowiązku, którego niewykonanie powoduje powstanie długu celnego, bądź w chwili objęcia towaru odpowiednią procedurą, jeżeli zostało później stwierdzone, że nie dopełniono jednego z warunków wymaganych dla objęcia towaru tą procedurą bądź dla zastosowania obniżonych lub zerowych stawek należności celnych przywozowych ze względu na jego przeznaczenie.

3. Dłużnikiem jest osoba zobowiązana do wykonania obowiązków wynikających z czasowego składowania towaru podlegającego należnościom przywozowym lub, w zależności od przypadku, wynikających ze stosowania procedury celnej, którą towar został objęty, bądź osoba zobowiązana do przestrzegania warunków wymaganych dla objęcia towaru tą procedurą".

10 Zgodnie z art. 217 ust. 1 kodeksu celnego:

„Każda kwota należności celnych przywozowych lub należności celnych wywozowych wynikających z długu celnego, zwana dalej »kwotą należności« obliczana jest przez organy celne, z chwilą gdy znajdą się one w posiadaniu niezbędnych informacji, oraz zostaje wpisana do rejestru lub zaewidencjonowana w inny równoważny sposób (zaksięgowanie)".

11 Artykuł 221 ust. 1 kodeksu celnego stanowi:

„Niezwłocznie po dokonaniu zaksięgowania dłużnik zostaje powiadomiony o kwocie należności zgodnie z odpowiednią procedurą".

Rozporządzenie nr 2454/93

12 Zgodnie z art. 348 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92

ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 253, s. 1, zwanego dalej „rozporządzeniem wykonawczym"):

„1. Urząd wyjścia przyjmuje i rejestruje zgłoszenia tranzytowe T1, określa termin, w którym towary muszą zostać przedstawione w urzędzie przeznaczenia i podejmuje takie środki identyfikacyjne, które uznaje za niezbędne.

2. Urząd wyjścia wpisuje odpowiednie dane do zgłoszenia tranzytowego T1, zachowuje przeznaczoną dla niego kopię, a pozostałe kopie zwraca głównemu zobowiązanemu lub jego przedstawicielowi".

13 Zgodnie z art. 356 rozporządzenia wykonawczego:

„1. Towary i zgłoszenie tranzytowe T1 przedstawiane są w urzędzie przeznaczenia.

2. Urząd przeznaczenia odnotowuje na egzemplarzach zgłoszenia tranzytowego T1 wyniki przeprowadzonych kontroli, niezwłocznie odsyła jeden egzemplarz do urzędu wyjścia i zachowuje drugi egzemplarz.

[…]".

14 Zgodnie z art. 379 rozporządzenia wykonawczego:

„1. Jeżeli przesyłka nie została przedstawiona w urzędzie przeznaczenia i miejsce naruszenia lub nieprawidłowości nie może zostać ustalone, urząd wyjścia powiadamia o tym głównego zobowiązanego tak szybko, jak to możliwe, i w każdym przypadku najpóźniej przed upływem jedenastego miesiąca od daty zarejestrowania zgłoszenia do tranzytu wspólnotowego.

2. W powiadomieniu określonym w ust. 1 wpisuje się w szczególności termin, w jakim dowód prawidłowej realizacji procedury lub miejsce, w którym naruszenie lub nieprawidłowość faktycznie nastąpiły, muszą zostać przekazane do urzędu wyjścia zgodnie z wymogami organów celnych. Termin ten wynosi trzy miesiące, licząc od dnia powiadomienia, określonego w ust. 1. Jeżeli z upływem tego terminu dowód nie zostanie dostarczony, właściwe państwo członkowskie podejmuje kroki w celu odzyskania ceł i innych opłat. W przypadku gdy to państwo członkowskie nie jest państwem urzędu wyjścia, urząd ten niezwłocznie informuje o tym wspomniane państwo członkowskie”.

15 Artykuł 454 rozporządzenia wykonawczego stanowi:

„1. Niniejszy artykuł stosuje się bez uszczerbku dla przepisów szczególnych konwencji TIR i konwencji ATA dotyczących odpowiedzialności zrzeszeń gwarantujących (stowarzyszeń poręczających) przy stosowaniu karnetu TIR lub karnetu ATA.

2. Jeżeli podczas lub przy okazji transportu dokonywanego na podstawie karnetu TIR lub tranzytu dokonywanego na podstawie karnetu ATA okaże się, że w określonym państwie członkowskim miało miejsce naruszenie lub nieprawidłowość, to państwo członkowskie, zgodnie z przepisami wspólnotowymi lub krajowymi, pobiera cła i inne opłaty, które mogą być należne, bez uszczerbku dla wszczęcia postępowania karnego.

3. Jeżeli nie można ustalić, na jakim terytorium miało miejsce naruszenie lub nieprawidłowość, wówczas uważa się, że takie naruszenie lub nieprawidłowość miały miejsce w państwie członkowskim, w którym zostały stwierdzone, chyba że w terminie ustanowionym w art. 455 ust. 1 zgodnie z wymogami organów celnych dostarczony jest dowód na prawidłowość czynności lub zostanie ustalone miejsce, w którym naruszenie lub nieprawidłowość faktycznie miały miejsce.

[…]

Władze celne państw członkowskich podejmują niezbędne środki mające na celu zwalczanie wszystkich działań sprzecznych z przepisami i ich skuteczne karanie".

16 Zgodnie z art. 455 ust. 1 i 2 rozporządzenia:

„1. Jeżeli podczas lub przy okazji transportu dokonywanego na podstawie karnetu TIR lub tranzytu dokonywanego na podstawie karnetu ATA okaże się, że miało miejsce naruszenie lub nieprawidłowość, to organy celne powiadamiają posiadacza karnetu TIR lub karnetu ATA oraz zrzeszenie gwarantujące w terminie przewidzianym, w zależności od przypadku, w art. 11 ust. 1 konwencji TIR lub art. 6 ust. 4 konwencji ATA.

2. Dowód na prawidłowość czynności dokonanej na podstawie karnetu TIR lub karnetu ATA w rozumieniu art. 454 ust. 3 akapit pierwszy jest dostarczany w terminie przewidzianym, w zależności od przypadku, w art. 11 ust. 2 konwencji TIR lub art. 7 ust. 1 i 2 konwencji ATA".

System środków własnych Wspólnot

17 Artykuł 1 decyzji Rady 88/376/EWG, Euratom z dnia 24 czerwca 1988 r. w sprawie systemu środków własnych Wspólnot (Dz.U. L 185, s. 24; zwanej dalej „decyzją 88/376"), zastąpionej z dniem 1 stycznia 1995 r. decyzją Rady 94/728/WE, Euratom z dnia 31 października 1994 r. w sprawie systemu środków własnych Wspólnot (Dz.U. L 293, s. 9; zwanej dalej „decyzją 94/728") stanowi:

„Wspólnotom przyznaje się ich własne środki zgodnie z następującymi artykułami w celu zapewnienia finansowania ich budżetów.

Budżet Wspólnot jest, niezależnie od innych przychodów, finansowany w całości ze środków własnych Wspólnot".

18 Zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. b) decyzji 88/376 i 94/728 środki własne wprowadzone do budżetu Wspólnot składają się z następujących przychodów:

„ceł Wspólnej Taryfy Celnej oraz innych ceł ustalonych lub tych, które zostaną ustalone przez instytucje Wspólnot w odniesieniu do handlu z państwami trzecimi, i ceł na produkty podlegające Traktatowi ustanawiającemu Europejską Wspólnotę Węgla i Stali".

19 Zgodnie z art. 8 ust. 1 decyzji 88/376 i 94/728:

„Środki własne Wspólnoty określone w art. 2 ust. 1 lit. a) i b) pobierane są przez państwa członkowskie zgodnie z przepisami krajowymi wynikającymi z przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych, które w miarę potrzeby są dostosowywane do wymagań wynikających z reguł wspólnotowych. Komisja regularnie bada przepisy krajowe przedstawione jej przez państwa członkowskie, przekazuje państwom członkowskim poprawki, które uważa za konieczne, aby zapewnić ich zgodność z regułami wspólnotowymi, i składa sprawozdania władzom budżetowym. Państwa członkowskie udostępnią Komisji środki zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a)–d)".

20 Motywy drugi, ósmy i trzynasty rozporządzenia nr 1552/89, których brzmienie jest zbliżone do brzmienia motywów drugiego, piętnastego i dwudziestego pierwszego rozporządzenia nr 1150/2000, stanowią:

„(2) Wspólnota musi mieć dostęp do środków własnych, określonych w art. 2 decyzji 88/376/WE, Euratom na możliwie najlepszych warunkach. W tym celu muszą być ustanowione uzgodnienia w odniesieniu do państw w zakresie przekazywania Komisji środków własnych przyznanych Wspólnotom;

[…]

(8) środki własne muszą być udostępnione poprzez wpis należności na rachunek otwarty w tym celu w imieniu Komisji przez Skarb Państwa lub organ wyznaczony przez każde państwo członkowskie. W celu ograniczenia przepływu

środków finansowych do takiego, który jest niezbędny do wykonania budżetu, Wspólnota musi ograniczyć się do dokonywania wypłat z wyżej wymienionych rachunków na pokrycie potrzeb gotówkowych Komisji;

[…]

(13) Ścisła współpraca między państwami członkowskimi a Komisją ułatwi prawidłowe stosowanie niniejszego rozporządzenia" [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego rozporządzenia poniżej].

21 Zgodnie z art. 1 rozporządzeń, odpowiednio, nr 1552/89 i nr 1150/2000:

„Środki własne Wspólnoty przewidziane w [decyzjach, odpowiednio, nr 88/376 i nr 94/728] zwane dalej »środkami własnymi« są udostępnione Komisji i poddawane kontroli jak określono w niniejszym rozporządzeniu, bez uszczerbku dla rozporządzenia Rady (EWG, Euratom) nr 1553/89 z dnia 29 maja 1989 r. w sprawie ostatecznych jednolitych warunków poboru środków własnych pochodzących z podatku od wartości dodanej [Dz.U. L 155, s. 9] i dyrektywy [Rady nr] 89/130/EWG, Euratom [z dnia 13 lutego 1989 r. w sprawie harmonizacji obliczania produktu narodowego brutto w cenach rynkowych (Dz.U. L 49, s. 26)]".

22 Artykuł 2 rozporządzenia nr 1552/89 stanowi:

„1. Do celów stosowania niniejszego rozporządzenia tytuł Wspólnot do środków własnych, określonych w art. 2 ust. 1 lit. a) i b) decyzji 88/376/EWG, Euratom, jest ustalony z chwilą powiadomienia dłużnika o wysokości należnej kwoty przez właściwe

służby państwa członkowskiego. Powiadomienia dokonuje się z chwilą, gdy dłużnik jest znany, a należna kwota może być naliczona przez właściwe organy administracyjne, z uwzględnieniem wszystkich przepisów wspólnotowych wiążących w tej dziedzinie.

2. Ustęp 1 stosuje się w przypadku, gdy powiadomienie musi zostać sprostowane".

23 Przepis ten został zmieniony rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 1355/96 z dnia 8 lipca 1996 r. (Dz.U. L 175, s. 3), które weszło w życie w dniu 14 lipca 1996, a którego treść została powtórzona w art. 2 rozporządzenia nr 1150/2000, który stanowi:

„1. Do celów stosowania niniejszego rozporządzenia, tytuł Wspólnot do środków własnych, określonych w art. 2 ust. 1 lit. a) i b) decyzji 94/728/WE, Euratom jest ustalony gdy zostały spełnione warunki przewidziane w regulacjach celnych dotyczących wpisu tytułu dochodów budżetowych w rachunkach i powiadamiania dłużnika.

2. Datą ustalenia tytułu, określoną w ust. 1 jest data wpisu do księgi rachunkowej przewidzianej w regulacjach celnych.

[…]

4. Ustęp 1 stosuje się w przypadku gdy powiadomienie musi zostać sprostowane".

24 Artykuł 6 ust. 1 i 2 lit. a) rozporządzenia nr 1552/89 [obecnie art. 6 ust. 1 i 3 lit. a) rozporządzenia nr 1150/2000] stanowi:

„1. Rachunki dotyczące środków własnych prowadzone [są] przez Skarb każdego państwa członkowskiego lub organ wyznaczony przez każde państwo członkowskie i z podziałem na rodzaj środków.

2. a) Z zastrzeżeniem lit. b) niniejszego ustępu, tytuły dochodów budżetowych ustalone zgodnie z art. 2 są wpisywane na rachunkach [zwanych potocznie rachunkami A] najpóźniej pierwszego dnia roboczego po 19 dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym tytuł dochodów budżetowych został ustalony".

25 Zgodnie z art. 8 rozporządzeń, odpowiednio, nr 1552/89 i nr 1150/2000:

„Poprawki dokonane na mocy [odpowiednio art. 2 ust. 2 i art. 2 ust. 4] dodaje się lub odejmuje od ogólnej kwoty ustalonych tytułów dochodów budżetowych. Są one wpisywane na rachunkach, jak określono [odpowiednio w art. 6 ust. 2 lit. a) i b) i art. 6 ust. 3 lit. a) i b)], oraz w sprawozdaniach, jak określono [odpowiednio w art. 6 ust. 3 i art. 6 ust. 4] zgodnie z datą tych poprawek.

Poprawki odnoszące się do przypadków nadużyć finansowych i nieprawidłowości już zgłoszonych Komisji są wyróżniane".

26 Artykuł 9 ust. 1 rozporządzeń nr 1552/89 i nr 1150/2000 stanowi:

„Zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 10, każde państwo członkowskie zapisuje środki własne na rachunek otwarty w imieniu Komisji przez jego Skarb Państwa lub organ wyznaczony przez państwo członkowskie".

27 Artykuł 10 ust. 1 rozporządzeń nr 1552/89 i nr 1150/2000 ma następujące brzmienie:

„Po potrąceniu 10% tytułem kosztów poboru zgodnie z art. 2 ust. 3 [decyzji, odpowiednio, nr 94/728 i nr 94/728], wpis środków własnych, określonych w art. 2 ust. 1 lit. a) i b) [tych] decyzji, dokonywany jest najpóźniej w pierwszym dniu roboczym po 19 dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym tytuł dochodów budżetowych został ustalony zgodnie z art. 2 […]".

28 Zgodnie z art. 11 rozporządzeń nr 1552/89 i nr 1150/2000:

„Każda zwłoka w dokonaniu wpisu na rachunku, określonym w art. 9 ust. 1 stanowi przyczynę zapłaty przez zainteresowane państwo członkowskie odsetek według stopy procentowej obowiązującej na rynku pieniężnym państwa członkowskiego w terminie wymagalności w odniesieniu do krótkoterminowych publicznych operacji finansujących, powiększonej o dwa punkty procentowe. Stopa ta rośnie o 0,25 punktu procentowego za każdy miesiąc zwłoki. Tak powiększona stopa stosowana jest do całego okresu zwłoki".

29 Zgodnie z art. 12 ust. 1 rozporządzeń nr 1552/89 i nr 1150/2000:

„Komisja dokonuje wypłat kwot uwzględnionych na rachunkach określonych w art. 9 ust. 1, w zakresie niezbędnym do pokrycia wymogów środków gotówkowych wynikających z wykonania budżetu".

30 Artykuł 17 ust. 1 i 2 rozporządzeń nr 1552/89 i nr 1150/2000 stanowi:

„1. Państwa członkowskie podejmują wszystkie wymagane środki w celu zapewnienia, aby kwota odpowiadająca tytułom dochodów budżetowych ustalonym na mocy art. 2 została udostępniona Komisji jak określono w niniejszym rozporządzeniu.

2. Państwa członkowskie są zwolnione z obowiązku przekazania do dyspozycji Komisji kwot odpowiadających ustalonym tytułom dochodów budżetowych, jedynie w przypadku gdy kwoty te nie zostały zgromadzone z powodu siły wyższej. Ponadto państwa członkowskie mogą ignorować obowiązek udostępnienia tych kwot Komisji w szczególnych przypadkach, jeżeli po dokonaniu dokładnej oceny wszystkich istotnych okoliczności konkretnego przypadku okaże się, że ich uzyskanie jest całkowicie niemożliwe z przyczyn których nie można im przypisać. […]"

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

Postępowanie w sprawie naruszenia nr 2003/2241

31 W ramach kontroli tradycyjnych środków własnych przeprowadzonej w kwietniu 1994 r. Komisja stwierdziła, iż w niektórych przypadkach tranzytu wspólnotowego Republika Włoska nie wszczęła w przepisanym terminie procedury pokrycia należności celnych naruszając art. 379 rozporządzenia wykonawczego.

32 Pismem z dnia 15 czerwca 2001 r. Komisja zażądała od Republiki Włoskiej, na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 1150/2000, zapłaty kwoty 31 564 893 ITL tytułem odsetek za zwłokę związanych z nieprawidłowościami podnoszonymi w odniesieniu do dokumentów tranzytowych.

33 W wyniku dochodzenia przeprowadzonego przez Republikę Włoską stwierdzono, że spośród 201 dokumentów tranzytowych uznanych za nierozliczone, jedenaście dokumentów zostało w rzeczywistości rozliczonych, chociaż urząd przeznaczenia przekazał wiadomość o tym fakcie po upływie przepisanego terminu. W tych okolicznościach wskazane państwo członkowskie oświadczyło w piśmie z dnia 31 lipca 2001 r., iż zamierza uiścić odsetki za zwłokę związane z nierozliczonymi dokumentami tranzytowymi, kwestionując jednocześnie zasadność roszczenia Komisji odnoszącego się do dokumentów rozliczonych z opóźnieniem.

34 W tym zakresie Republika Włoska wskazała, że wobec faktu, iż dokumenty tranzytowe zostały przedstawione urzędowi celnemu przeznaczenia we właściwym czasie, dług celny w rozumieniu art. 204 kodeksu celnego w ogóle nie powstał. W związku z tym odsetki za zwłokę nie są należne.

35 W późniejszym czasie Komisja stwierdziła, iż wystąpiły dalsze przypadki rozliczenia z opóźnieniem, w związku z czym zmieniła łączną kwotę odsetek za zwłokę wymaganą od Republiki Włoskiej.

36 W związku z tym, że Komisja zakwestionowała argumentację Republiki Włoskiej, a państwo to ponownie wskazało, iż odmawia zapłaty wskazanych odsetek, w dniu 3 lutego 2004 r. Komisja skierowała do niego wezwanie do usunięcia uchybienia, w którym powtórzyła swe zarzuty i oddaliła jego argumenty.

37 Ponieważ Republika Włoska obstawała przy swoim stanowisku przedstawionym w odpowiedzi z dnia 8 czerwca 2004 r., Komisja w dniu 5 lipca 2005 r. skierowała do tego państwa członkowskiego uzasadnioną opinię, w której wezwała je do podjęcia niezbędnych środków w celu dostosowania się do tej opinii w terminie dwóch miesięcy od jej otrzymania.

38 W odpowiedzi na uzasadnioną opinię, wskazane państwo członkowskie powtórzyło swe stanowisko i wskazało, że w celu rozstrzygnięcia tej kwestii za właściwe uważa wniesienie sprawy do Trybunału Sprawiedliwości.

Postępowanie w sprawie naruszenia nr 2006/2266

39 Na podstawie pisma Republiki Włoskiej skierowanego do Trybunału Obrachunkowego Wspólnot Europejskich w dniu 27 stycznia 1999 r. Komisja zidentyfikowała cztery niezakwestionowane procedury tranzytowe wchodzące w zakres uregulowania konwencji TIR, objęte zabezpieczeniem ogólnym, odnośnie których uznała ona, że rozliczenie zostało dokonane po upływie terminów przewidzianych w rozporządzeniu nr 1552/89.

40 W konsekwencji Komisja zażądała od Republiki Włoskiej zapłaty odsetek za zwłokę za okres od dnia, w którym środki własne powinny były zostać udostępnione Komisji, do dnia, w którym to państwo członkowskie mogło dokonać odpowiedniej poprawki w następstwie poprawki powiadomienia dłużnika.

41 Podobnie jak zostało to wskazane w zakresie dotyczącym postępowania w sprawie naruszenia nr 2003/2241, Republika Włoska odmówiła zapłaty odsetek za zwłokę. Państwo to podniosło, że w braku długu celnego i w związku z tym zobowiązania głównego, zapłata odsetek za zwłokę prowadziłaby do nieprawidłowej zmiany charakteru prawnego odsetek poprzez zrównanie ich z sankcją związaną z formalnym naruszeniem terminów nałożonych przez rozporządzenie nr 1552/89 dla celów przeprowadzenia przewidzianych w nim procedur.

42 W dniu 4 lipca 2006 r. Komisja skierowała do Republiki Włoskiej wezwanie do usunięcia uchybienia, w którym zażądała zapłaty odsetek za zwłokę w kwocie 3322 EUR.

43 Nie uzyskawszy odpowiedzi państwa członkowskiego w wyznaczonym terminie Komisja w dniu 12 października 2006 r. wydała uzasadnioną opinię, na którą Republika Włoska odpowiedziała pismem z dnia 12 grudnia 2006 r. Państwo to uznało, iż właściwe jest wniesienie tej sprawy do Trybunału Sprawiedliwości wraz ze sprawą stanowiącą przedmiot postępowania w sprawie naruszenia nr 2003/2241.

44 W tych okolicznościach Komisja wniosła niniejszą skargę.

W przedmiocie skargi

Argumentacja stron

45 Komisja podnosi, że art. 11 rozporządzenia nr 1552/89 został naruszony zarówno w przypadku postępowania w sprawie naruszenia nr 2003/2241, jak również w przypadku postępowania w sprawie naruszenia nr 2006/2266.

46 W odniesieniu do postępowania w sprawie naruszenia nr 2003/2241 Komisja podnosi na wstępie, że skoro urząd celny wyjścia nie otrzymał dowodu zakończenia procedury celnej przed upływem terminu przewidzianego w art. 379 rozporządzenia wykonawczego, należy uznać tę procedurę za nieprawidłową, a zatem w przedmiotowej sprawie powstał dług celny. Kluczową rolę w ustaleniu i udostępnieniu środków wspólnotowych odgrywa urząd celny wyjścia, w związku z czym nie można skutecznie podnosić okoliczności, że urząd przeznaczenia z opóźnieniem powiadomił o prawidłowym dostarczeniu towarów, by retroaktywnie uchylić obowiązki ciążące na państwach członkowskich na podstawie art. 379 rozporządzenia wykonawczego.

47 Komisja podnosi, że terminy ustanowione w uregulowaniu wspólnotowym są wiążące, co jest zgodne z jego celem polegającym na zapewnieniu jednolitego stosowania przepisów w dziedzinie pokrycia długu celnego w interesie szybkiego udostępnienia danych środków własnych. Właściwe państwo członkowskie jest zobowiązane do ustalenia środków własnych, nawet wówczas, gdy kwestionuje ich zasadność. W przeciwnym razie naruszona zostałaby zasada równowagi finansowej Wspólnot.

48 Komisja wywodzi w związku z powyższym, że w sytuacji, w której upłynęły terminy określone w art. 379 rozporządzenia wykonawczego, a nie został przedstawiony dowód na prawidłowość procedury tranzytu, właściwe państwo członkowskie jest zgodnie z art. 6 rozporządzenia nr 1552/89 zobowiązane do zapisania niezakwestionowanych

tytułów budżetowych objętych zabezpieczeniem na rachunki „A", i w związku z tym do ich udostępnienia Komisji zgodnie z art. 10 tego rozporządzenia.

49 Komisja powołuje się następnie na sformułowanie art. 11 rozporządzenia nr 1552/89, by stwierdzić, że obowiązek zapłaty odsetek przez dane państwo członkowskie wynika z samego braku wpisania tych tytułów lub ich wpisania z opóźnieniem, niezależnie od jakichkolwiek innych warunków.

50 W zakresie dotyczącym argumentacji Republiki Włoskiej, wedle której odsetki za zwłokę związane z omawianymi procedurami celnymi nie są należne ze względu na to, że nigdy nie powstał dług celny, Komisja podnosi, że z brzmienia art. 379 rozporządzenia wykonawczego wynika dokładne przeciwieństwo tej tezy, a mianowicie, iż powstanie długu celnego może być związane z dwoma strukturalnymi przesłankami przewidzianymi w tym przepisie, a mianowicie z wystąpieniem nieprawidłowej procedury celnej albo z brakiem przedstawienia przez dłużnika dowodu na prawidłowość tego rodzaju procedury.

51 Komisja podnosi następnie, że odsetki za zwłokę wskazane w art. 11 rozporządzenia nr 1552/89 nie są odsetkami należnymi od dłużnika w związku ze zwłoką w zapłacie należności celnych, lecz stanowią odsetki za zwłokę należne bezpośrednio od państwa członkowskiego w związku z samym faktem braku wpisania lub opóźnionego wpisania należności celnych do rachunków. Z tego względu uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego powstaje w chwili braku dokonania wpisu do rachunków i jest w tym zakresie bez znaczenia, czy roszczenie o zapłatę należności celnych stało się ostatecznie wymagalne wobec dłużnika.

52 Ponadto Komisja kwestionuje argumentację, wedle której żądanie zapłaty odsetek za zwłokę w sytuacji, gdy po spóźnionym rozliczeniu procedury tranzytu okazały się być prawidłowe, oznaczałoby nadanie odsetkom charakteru sankcji. W tym zakresie Komisja podnosi, że wskazane odsetki wynikają z samego naruszenia zobowiązań ustanowionych w uregulowaniach wspólnotowych, bez konieczności powstania rzeczywistej szkody majątkowej.

53 W ramach postępowania w sprawie naruszenia nr 2006/2266 Komisja podnosi, że wraz z upływem terminu przewidzianego w art. 11 konwencji TIR, urząd celny wyjścia towarów powinien był dokonać pokrycia należności.

54 W sytuacji gdy urząd celny wyjścia nie otrzymał dowodu na zakończenie procedury po upływie piętnastu miesięcy licząc od dnia przyjęcia karnetu TIR, procedury te powinny zostać uznane za nieprawidłowe i skutkować w związku z tym powstaniem długu celnego.

55 Komisja dodaje, że w takim przypadku państwo członkowskie jest zobowiązane do ustalenia tytułu Wspólnot do środków własnych w zastosowaniu art. 2 rozporządzenia nr 1552/89 w chwili, w której właściwe organy administracyjne są w stanie naliczyć należną kwotę wynikającą z długu celnego i określić dłużnika. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału, władze państwa członkowskiego wyjścia towaru są uznawane za właściwe do przeprowadzenia pokrycia długu celnego.

56 Komisja wywodzi z powyższego, że w przypadkach będących przedmiotem sporu Republika Włoska powinna była ustalić tytuł do środków własnych i następnie wpisać je do rachunku „A" najpóźniej pierwszego dnia roboczego po dziewiętnastym dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym tytuł został ustalony. Komisja dodaje, że wskazane państwo członkowskie powinno było ponadto wszcząć procedurę pokrycia należności zgodnie z art. 11 ust. 2 konwencji TIR celem szybkiego i skutecznego udostępnienia środków własnych Komisji.

57 W tych okolicznościach Komisja żąda w ramach dwóch wskazanych postępowań w sprawie naruszenia zapłaty odsetek liczonych od dnia, w którym środki własne powinny były jej zostać udostępnione do dnia, w którym Republika Włoska mogła dokonać odpowiedniej poprawki w następstwie poprawki powiadomienia dłużnika na podstawie art. 8 rozporządzenia nr 1552/89.

58 Republika Włoska podkreśla, przypominając brzmienie art. 379 rozporządzenia wykonawczego, że prawidłowość procedur tranzytu, o których mowa, jest bezsporna i że dowód na tę okoliczność został przedstawiony w odpowiednim czasie, wobec czego nie może być mowy o zwłoce w pokryciu ceł należnych Wspólnocie. Państwo to wywodzi z powyższego, że nie zostały spełnione przesłanki zobowiązania do zapłaty odsetek za zwłokę na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 1150/2000, w którym jest mowa o „[każdej zwłoce] w dokonaniu zapisu na rachunku", podczas gdy w niniejszej sprawie nie należało dokonywać jakiegokolwiek wpisu.

59 Republika Włoska podnosi również, że wobec braku wystąpienia należności w zakresie środków wspólnotowych, Wspólnota nie poniosła jakiejkolwiek szkody, bowiem procedury tranzytu zostały zdaniem tego państwa zakończone prawidłowo. W tym względzie Republika Włoska wskazuje, że powstaje pytanie, czy akcesoryjne zobowiązanie o zapłatę odsetek za zwłokę może istnieć w braku zobowiązania głównego.

60 Ponadto Republika Włoska podnosi, że właściwym organom administracyjnym nie można zarzucić jakiejkolwiek zwłoki w pokryciu należności celnych i że spóźnione powiadomienie organów wspólnotowych o faktycznym zakończeniu procedur wynikło ze zwłoki w przekazaniu informacji przez urząd przeznaczenia.

61 Wskazane państwo członkowskie zwraca ponadto uwagę, że okoliczności zaistniałe w czasie właściwym dla sprawy, a mianowicie trudności w funkcjonowaniu systemu tranzytu wspólnotowego po rozszerzeniu Unii Europejskiej o niektóre państwa członkowskie EFTA, doprowadziły do powszechnie występujących w tym okresie opóźnień w doręczaniu „egzemplarzy 5". W tym kontekście wspólnotowe urzędy celne wyjścia uznawały, iż w braku wskazówek pozwalających na przypuszczenie, że wystąpiła nieprawidłowość, rozsądne było nie przystępować natychmiast do pokrycia należności, aby uniknąć konieczności zwrotu odpowiednich kwot, gdy stwierdzone zostanie, że procedury były prawidłowe i że zwłoka wynikała, jak w niniejszej sprawie, ze zwykłego błędu administracyjnego.

62 Republika Włoska podnosi ponadto, że żądanie odsetek za zwłokę w tego rodzaju przypadku oznacza nadanie im charakteru sankcji, jakim nie powinny się one odznaczać.

Ocena Trybunału

63 Komisja podnosi, że Republika Włoska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy rozporządzenia nr 1552/89, a w szczególności na mocy art. 6 ust. 2 lit. a). Komisja zarzuca temu państwu członkowskiemu w szczególności, iż odmówiło ono zapłaty na jej rzecz odsetek za zwłokę związanych, po pierwsze, ze spóźnionym zaksięgowaniem należności celnych wynikających z procedury tranzytu wspólnotowego i, po drugie, z niedotrzymaniem terminów określonych przez uregulowanie wspólnotowe w odniesieniu do wpisu należności celnych na rachunek A w ramach procedury tranzytu w rozumieniu konwencji TIR.

64 Zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89 rachunki dotyczące środków własnych prowadzone są przez Skarb Państwa państw członkowskich lub organ przez nie wyznaczony. Na podstawie ust. 2 lit. a) tego artykułu państwa członkowskie zobowiązane są wpisać na rachunek tytuły dochodów budżetowych „ustalone zgodnie z art. 2" tego rozporządzenia nie później niż pierwszego dnia roboczego po 19 dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym tytuł dochodów budżetowych został ustalony.

65 Zgodnie z art. 2 rozporządzenia nr 1552/89 tytuł Wspólnot do środków własnych jest ustalony z chwilą powiadomienia dłużnika o wysokości należnej kwoty przez właściwe służby państwa członkowskiego. Powiadomienie dłużnika powinno zostać wykonane w chwili, w której właściwe organy celne mogą obliczyć kwotę należności wynikającej z długu celnego i ustalić dłużnika (wyrok z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie C-392/02 Komisja przeciwko Danii, Zb.Orz. s. I-9811, pkt 61).

66 Na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 1552/89 wszelkie opóźnienie w zapisaniu środków na rachunek, o którym mowa w art. 9 ust. 1 tego rozporządzenia, prowadzi do zapłaty przez dane państwo członkowskie odsetek za zwłokę naliczanych za cały okres opóźnienia. Odsetki są wymagalne bez względu na przyczynę opóźnienia, z którym te środki zostały wpłacone na rachunek Komisji (zob. w szczególności ww. wyrok z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie Komisja przeciwko Niderlandom, pkt 91).

67 W tych okolicznościach należy zbadać, czy Republika Włoska była zobowiązana do ustalenia tytułu Wspólnot do środków własnych i do zapisania ich na rachunkach, o których mowa w art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89 i w przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej, czy jest ona zobowiązana do zapłaty odsetek za zwłokę na podstawie art. 11 tego rozporządzenia.

W przedmiocie istnienia tytułu Wspólnot do środków własnych

68 W ramach wspólnotowego tranzytu zewnętrznego, władze celne mogą obliczyć kwotę należności i ustalić dłużnika najpóźniej z upływem trzymiesięcznego terminu określonego w art. 379 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, czyli najpóźniej z upływem terminu czternastu miesięcy licząc od dnia zarejestrowania zgłoszenia do tranzytu wspólnotowego (zob. ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Niderlandom, pkt 71). W związku z tym najpóźniej w tym dniu należy ustalić tytuł Wspólnot do środków własnych.

69 W przypadku międzynarodowego transportu towarów objętych karnetami TIR moment ten następuje, zgodnie z art. 11 konwencji TIR, najpóźniej z upływem trzymiesięcznego terminu licząc od dnia przyjęcia karnetu TIR przez te władze.

70 W niniejszej sprawie bezsporne jest, że zarówno w ramach postępowania w sprawie naruszenia nr 2003/2241, jak również w postępowaniu w sprawie naruszenia nr 2006/2266, przesyłki zostały przedstawione we właściwym czasie w urzędzie przeznaczenia, jednak urząd ten nie odesłał niezwłocznie dokumentów poświadczających prawidłowość procedur do urzędu wyjścia.

71 Artykuł 379 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego przewiduje, że „jeśli przesyłka nie została przedstawiona w urzędzie przeznaczenia" urząd wyjścia powiadamia o tym głównego zobowiązanego, natomiast zgodnie z art. 455 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego i art. 11 ust. 1 konwencji TIR w przypadku braku zwolnienia karnetu TIR, organy celne powiadamiają o tym posiadacza karnetu TIR.

72 Republika Włoska wywodzi z powyższego, że dług celny w ogóle nie powstał, w związku z czym nie może być mowy o zwłoce w pokryciu ceł należnych na rzecz Wspólnoty.

73 Należy odrzucić tę argumentację.

74 Należy, po pierwsze, przypomnieć, że art. 356 rozporządzenia wykonawczego stanowi, iż w sytuacji, w której towary zostały przedstawione w urzędzie przeznaczenia, urząd ten „niezwłocznie odsyła jeden egzemplarz [zgłoszenia tranzytowego T1] do urzędu wyjścia".

75 Po drugie, należy przypomnieć, że na podstawie art. 379 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego obowiązek powiadomienia głównego zobowiązanego o nieprawidłowości procedury tranzytu spoczywa na urzędzie wyjścia.

76 W związku z tym, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 66 opinii, przepis ten powinien być rozumiany z punktu widzenia urzędu wyjścia, a zatem w ten sposób, iż urząd ten powinien — jeśli nie został powiadomiony o przedstawieniu towaru w urzędzie przeznaczenia po upływie terminu określonego na podstawie art. 348 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego — stwierdzić, iż towar nie został przedstawiony w urzędzie przeznaczenia.

77 Odmienna wykładnia art. 379 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego prowadziłaby do tego, że procedura przedstawiania dowodu prawidłowości procedury tranzytowej ustanowiona w art. 379 ust. 2 utraciłaby cały swój sens.

78 Z powyższego wynika, że skutki braku powiadomienia urzędu wyjścia o dostarczeniu towarów w urzędzie przeznaczenia są takie same, jak w przypadku braku przedstawienia przesyłki w urzędzie przeznaczenia. Tego rodzaju wykładnia jest zgodna z celem polegającym na zapewnieniu należytego i jednolitego stosowania przez organy celne przepisów w dziedzinie pokrycia długu celnego w interesie szybkiego udostępnienia środków własnych Wspólnoty (zob. podobnie wyrok z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie C-104/02 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. s. I-2689, pkt 69).

79 W związku z tym po upływie terminu wskazanego przez urząd wyjścia uważa się, że dług celny powstał i że główny zobowiązany jest dłużnikiem celnym (zob. podobnie ww. wyroki w sprawie Komisja przeciwko Niderlandom, pkt 72 i Komisja przeciwko Niemcom, pkt 81).

80 Należy wobec powyższego stwierdzić, że w tym stadium istnieje domniemanie istnienia długu celnego. Jak wskazał rzecznik generalny w pkt 69 opinii, domniemanie to jest wzruszalne. W związku z tym, jeśli ostatecznie okaże się, że procedura tranzytu została przeprowadzona w sposób prawidłowy, główny zobowiązany będzie mógł uzyskać zwrot kwot, które uiścił (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Niemcom, pkt 88).

81 Artykuł 379 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego zobowiązuje urząd wyjścia, w braku przedstawienia przesyłki w biurze przeznaczenia, do powiadomienia o tym fakcie głównego zobowiązanego „tak szybko, jak to możliwe, i w każdym przypadku najpóźniej przed upływem jedenastego miesiąca od daty zarejestrowania zgłoszenia do tranzytu wspólnotowego".

82 Bezsporne jest jednak, że nie miało to miejsca w niniejszej sprawie.

83 W tym względzie powołana przez Republikę Włoską okoliczność, że w czasie właściwym dla sprawy miały miejsce powszechnie występujące opóźnienia w doręczaniu egzemplarzy zgłoszenia tranzytowego T1 skierowanych do urzędu wyjścia nie może mieć wpływu na obowiązek powiadomienia, który ciąży na organach celnych.

84 W związku z tym, iż celem art. 379 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego jest zapewnienie starannego i jednolitego stosowania przepisów dotyczących pokrycia długu celnego w interesie szybkiego udostępnienia środków własnych Wspólnoty, powiadomienie o naruszeniu lub nieprawidłowości powinno w każdym razie nastąpić jak najszybciej, czyli z chwilą, gdy władze celne dowiedziały się o rzeczonym naruszeniu lub nieprawidłowości, a zatem stosownie do okoliczności, na długo przed upływem maksymalnego, jedenastomiesięcznego terminu określonego w tym artykule (zob. w drodze analogii wyroki z dnia 5 października 2006 r. w sprawie C-377/03 Komisja przeciwko Belgii, Zb.Orz. s. I-9733, pkt 69 i w sprawie C-312/04 Komisja przeciwko Niderlandom, Zb.Orz. s. I-9923, pkt 54).

85 Z powyższego wynika, że władze włoskie miały obowiązek powiadomić głównego zobowiązanego o nieprawidłowości omawianej procedury tranzytu w terminach przewidzianych w art. 379 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego, czyli najpóźniej przed upływem jedenastego miesiąca od daty zarejestrowania zgłoszenia do tranzytu wspólnotowego.

86 Zgodnie z art. 379 ust. 2 zdanie trzecie rozporządzenia wykonawczego państwa członkowskie są zobowiązane do wszczęcia procedury pokrycia należności w rozumieniu tego przepisu z upływem terminu trzech miesięcy od dnia powiadomienia, o którym mowa w art. 379 ust. 1 tego rozporządzenia.

87 W braku powiadomienia głównego zobowiązanego, jak w niniejszej sprawie, nie jest on zobowiązany do zapłaty długu celnego (zob. podobnie wyrok z dnia 3 kwietnia 2008 r. w sprawie C-230/06 Militzer & Münch, Zb.Orz. s. I-1895, pkt 39). Należy jednak stwierdzić, że po upływie wskazanego terminu, powstał tytuł Wspólnot do środków własnych. Taka wykładnia nasuwa się również dla celów zagwarantowania starannego i jednolitego stosowania przez właściwe władze przepisów dotyczących pokrycia długu celnego w interesie skutecznego i szybkiego udostępnienia środków własnych Wspólnot (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Niemcom, pkt 69).

88 W ramach przesyłek objętych karnetem TIR jest również bezsporne, że po upływie terminu ustanowionego na przedstawienie towarów włoskie organy celne nie otrzymały z urzędu celnego przeznaczenia jakiegokolwiek dokumentu odnoszącego się do wykonania procedur tranzytu, o których mowa.

89 W tych okolicznościach powinny one były przyjąć — do czasu przedstawienia dowodu na okoliczność przeciwną — że towary nie zostały przedstawione w urzędzie przeznaczenia. Tego rodzaju interpretacja jest zgodna z systematyką art. 455 rozporządzenia wykonawczego i z procedurą przedstawiania dowodu prawidłowości procedury tranzytowej w świetle art. 455 ust. 2.

90 W konsekwencji należy stwierdzić, że w tym stadium istnieje domniemanie istnienia długu celnego. Jak w przypadku procedur tranzytu wspólnotowego, skutki braku powiadomienia urzędu wyjścia o dostarczeniu towarów w urzędzie przeznaczenia są takie same jak w przypadku braku zwolnienia karnetu TIR.

91 Z łącznej analizy art. 455 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego i art. 11 ust. 1 i 2 konwencji TIR wynika, że w przypadku niezwolnienia karnetu TIR, żądanie zapłaty długu celnego powinno mieć miejsce co do zasady nie później niż trzy lata po dniu przyjęcia tego karnetu (ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Belgii, pkt 68).

92 W braku powiadomienia posiadacza karnetu TIR i stowarzyszenia poręczającego o nieprawidłowości w terminie jednego roku od dnia przyjęcia tego karnetu, właściwe władze nie mogą żądać od stowarzyszenia poręczającego zapłaty długu celnego.

93 Niezależnie od okoliczności, że włoskie organy celne nie powiadomiły stowarzyszenia poręczającego, należy stwierdzić, że po upływie maksymalnego terminu trzech lat od dnia przyjęcia karnetu TIR, powstał tytuł Wspólnot do środków własnych, co jest zgodne z celem zagwarantowania starannego i jednolitego stosowania przez właściwe władze przepisów dotyczących pokrycia długu celnego w interesie skutecznego i szybkiego udostępnienia środków własnych Wspólnot (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Niemcom, pkt 69).

94 Z powyższych rozważań wynika, że Republika Włoska była, na podstawie art. 2 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89, zobowiązana do ustalenia tytułu Wspólnot do środków własnych i do zapisania ich na rachunek zgodnie z art. 6 ust. 2 lit. a) tego rozporządzenia.

W przedmiocie odsetek za zwłokę

95 Należy stwierdzić, że niniejsza skarga dotyczy wyłącznie zapłaty odsetek za zwłokę na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 1552/89.

96 Prawdą jest, że zgodnie z tym przepisem, każda zwłoka w dokonaniu wpisu na rachunku, określonym w art. 9 ust. 1 wskazanego rozporządzenia, stanowi przyczynę zapłaty przez zainteresowane państwo członkowskie odsetek za zwłokę stosowanych do całego okresu zwłoki. Odsetki te są wymagane bez względu na przyczynę opóźnienia we wpisaniu środków własnych na rachunek Komisji (ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Niderlandom, pkt 91).

97 Zdaniem Komisji przepis ten ma zastosowanie do każdego opóźnienia we wpisaniu środków własnych na rachunek wskazany w art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89, niezależnie od przyczyny opóźnienia i bez konieczności wystąpienia rzeczywistej szkody majątkowej.

98 Należy jednakże stwierdzić, że — po pierwsze — jak wskazał rzecznik generalny w pkt 90 opinii, w większości ustawodawstw państw członkowskich odsetki za zwłokę mają charakter akcesoryjny względem zobowiązania głównego.

99 Po drugie, należy podkreślić, że z brzmienia art. 11 rozporządzenia nr 1552/89 nie wynika w sposób wyraźny, by przewidziane w tym przepisie odsetki za zwłokę miały zastosowanie w sytuacjach, w których w późniejszym czasie okazuje się, że zobowiązanie główne nie istnieje. Gdyby wolą ustawodawcy wspólnotowego było rozszerzenie zakresu stosowania wskazanego przepisu również na tego rodzaju sytuacje, mógł on to wyraźnie przewidzieć w tym przepisie, czego jednak nie uczynił.

100 Po trzecie, prawdą jest, że Trybunał przyznał, że jeżeli błąd organów celnych państwa członkowskiego prowadzi do tego, że dłużnik nie ma obowiązku zapłaty kwoty danych należności celnych, to okoliczność ta nie może prowadzić do uchylenia ciążącego na państwach członkowskich obowiązku zapłaty odsetek za zwłokę oraz należności, które powinny były zostać ustalone w ramach udostępniania środków własnych (ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Danii, pkt 63).

101 Niniejsza sprawa różni się jednak od wskazanej powyżej sprawy Komisja przeciwko Danii w zakresie, w którym w późniejszym czasie okazało się, że przesyłki zostały terminowo przedstawione w urzędzie, w związku z czym długi celne przestały istnieć. Jednak jak wynika z art. 2 ust. 1 lit. b) decyzji 88/376 i 94/728 podstawę tytułu Wspólnot do środków własnych stanowi dług celny.

102 W związku z tym należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie brak istnienia długów celnych skutkuje brakiem roszczenia Komisji o zapłatę odsetek za zwłokę na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 1552/89.

103 W konsekwencji skargę należy oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie kosztów

104 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Republika Włoska wniosła o obciążenie Komisji kosztami postępowania, a Komisja sprawę przegrała, zostaje ona obciążona kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Komisja Wspólnot Europejskich zostaje obciążona kosztami postępowania.

Podpisy